

HERIJKEN EN VERBINDEN

Christelijk Gymnasium Utrecht

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	4
Evaluatieproces 2018-2022	5
Hoofdpunten schoolplan 2022-2026	6
Evaluatie 2018-2022.....	8
Evaluatie coronacrisis 2020-2021	12
Evaluatie schoolplancommissie.....	14
Aandachtspunten en ambities 2022-2026	18
Strategische keuzes schoolplan 2022-2026	19
Organisatiedoelen.....	26
Van ambitie naar realiteit.....	29
Stappenplan voor uitwerking in de tijd	30
Bijlagen	31

Voorwoord

Voor u ligt het Schoolplan 2022-2026 van het CGU. Onze school is volop in ontwikkeling. We kijken in dit schoolplan terug op de afgelopen schoolplanperiode, staan stil bij het nu en kijken dan en vooral vooruit.

Dat doen we samen met het hele team van onze school. Docenten en medewerkers leverden een grote bijdrage aan de invulling van het nieuwe schoolplan. Ik ben ontzettend blij met hun inzet en hun kritische opmerkingen tijdens de voorbereidingen (bijlage 4). Ook ouders en leerlingen dachten volop mee over de toekomst van onze school. Hun betrokkenheid bij onze school is hartverwarmend.

Gezamenlijk herijken we het onderwijs van ons gymnasium en kiezen we te behouden wat goed is, en te verbeteren of te vernieuwen waar dat kan zodat we leerlingen ook in de nabije toekomst kunnen voorbereiden op hun rol in de maatschappij.

Ineke Schaveling
rector

Inleiding

Herijking van ons onderwijs

Het CGU heeft turbulente jaren achter de rug. Tijdens de schoolplanperiode 2018-2022 werkten we hard aan verbeteringen van ons onderwijs. Tijdens de coronacrisis was het zaak om vooral de basis van het onderwijs overeind en op orde te houden. Nu de heftigste coronajaren voorbij lijken, kunnen we eindelijk weer vooruitzien. Onze ambities staan nog steeds overeind. Met het schoolplan voor de komende jaren zetten we in op verdere ontwikkeling van ons onderwijs.

Daarvoor maken we ruimschoots gebruik van inzichten uit de voorbije schoolplanperiode, die door de omstandigheden niet opleverde wat wij voor ogen hadden. We evalueren ons onderwijs aan de hand van opmerkingen van de inspectie van het onderwijs, van collega's, teamleden, ouders en leerlingen. Hun inzichten vormen de basis voor de verdere ontwikkeling van het CGU in de komende jaren.

Evaluatieproces 2018-2022

Voor het eerste deel van de evaluatie kijken we terug naar 2018-2019. In die jaren voldeden we aan de herstelopdracht van de inspectie. Het team van het CGU stelde de principes van de Goede CGU-les vast, en handelde ernaar. In 2019 was het oordeel van de inspecteur positief.

Het volgende deel van de evaluatie betreft de coronacrisis en een aanvullend themabezoek door de inspectie. Daarna evalueerde de schoolplancommissie de voorbije periode en begon zij aan de ontwikkeling van het nieuwe schoolplan. Bij de totstandkoming daarvan waren teamleden, ouders en leerlingen betrokken. Hieronder volgt een overzicht van de stappen vanaf september 2021.

Het interne proces

September 2021, de schoolplancommissie start werkzaamheden:

- Analyse doelen schoolplan 2018-2022
- Schoolbrede evaluatie: enquêtes leerlingen (230 vulden het in), medewerkers en ouders (enquête door 256 ouders ingevuld); interactieve speelvorm WOTS (We Own The School)
- Hoofdthema's voor de komende vier schooljaren vaststellen en stappenplan uitwerken.

Voorjaar 2022, team, ouders en leerlingen betrokken bij de uitwerking:

- Digitale bijeenkomsten rond thema's: collega's brengen expertise in. Invalshoek: mentortraak, de vakdocent, OOP, bovenbouw en onderbouw
- Klankbordbijeenkomsten ouders en leerlingen
 - Met ouders praten over 'eigenaarschap' van leerlingen in het leerproces
 - Met ouders vorige plan evalueren en vooruitblikken: wat wilt u dat behouden blijft?
 - Met leerlingen: dialoog met leerlingen uit verschillende jaren + de leerlingenraad. Onder andere over werkdruk (388 leerlingen vulden een enquête daarover in)
 - Thema's uitwerken en becommentariëren
 - Werkvormen: dialoog, stellingen, interviews, klankbordgesprekken

Met de input uit gesprekken, bijeenkomsten en enquêtes is de schoolplancommissie verdergegaan. Het plan dat voor u ligt is gebaseerd op onze onderwijsvisie en in lijn met de identiteit van het CGU.

Hoofdpunten schoolplan 2022-2026

- Kwalificatie
- Socialisatie
- Persoonsvorming
- Professionalisering
- Kwaliteit

Onze onderwijsvisie

We bieden onderwijs op **hoog niveau**, waarin CGU-leerlingen leren om in autonomie verantwoordelijkheid te nemen voor hun **leerproces en hun ontwikkeling**. De school biedt een klimaat waarin leerlingen leren van hun fouten en waar ruimte is voor herstel.

Er is aandacht voor de **ontwikkeling en groei van iedere leerling**. Waar noodzakelijk kunnen we leerroutes op maat aanbieden.

Er is een **breed sociaal netwerk** in de school, waar leerlingen binnen de klas, binnen de jaar laag, school breed, school overstijgend, deel kunnen nemen aan activiteiten om onder andere hun sociale vaardigheden te ontwikkelen.

Er is in de vakken en overstijgende activiteiten ruimte en aandacht voor **de wereld waarin we leven en de wereld van de toekomst**.

Leerlingen **leren ook buiten school**, door de verbinding tussen vakken en activiteiten buiten school.

Onze identiteit

Eigenzinnig

Op school maken we graag eigen keuzes, proberen we in mogelijkheden te denken en niet in beperkingen. Leerlingen kunnen steeds vaker eigen keuzes maken in wat zij leren en hoe zij leren. Die vrijheid bieden wij. Er is ruimte voor anders zijn, anders denken, ook omdat dat creativiteit en denkkracht stimuleert. Als het niet linksom kan, dan misschien rechtsom? We worden dan gekenmerkt door een onderzoekende houding en geven het niet snel op.

Nieuwsgierig

We zijn nieuwsgierig naar elkaar, naar het onbekende, naar het oude en klassieke, naar het nieuwe en de toekomst. We willen de wereld waarin we zijn steeds beter leren kennen, de wereld dienen en ook de wereld vormen. Dat zijn de essentiële bouwstenen van ons leren en samenleven.

Tweede thuis

De school is voor velen een plek waar wij graag zijn, ons tweede thuis. Er zijn duidelijke kaders, waarbinnen volop mogelijkheden zijn om je te ontplooien. Natuurlijk heeft niet iedereen hetzelfde nodig en kan niet iedereen hetzelfde aan. Dat wordt gezien en daar wordt naar geluisterd, zoals dat in een gezin ook gaat.

Christelijk

Zijn wij nog christelijk, wordt vaak gevraagd, en wat betekent dat dan? Het christendom heeft onze Europese cultuur gevormd: onze rechtspraak, onze normen en waarden. We leren daarover op onze school en daardoor begrijpen we onze maatschappij, kunst en cultuur. Er zijn lessen levensbeschouwing,

waarin gesproken wordt over wat kenmerkend is voor de verschillende richtingen en waarom ze belangrijk zijn voor de wereld waarin we leven. Wat vieringen betreft: deze zijn christelijk, met ruimte voor andersgelovenden en niet-gelovenden. We zoeken naar wat ons bindt, niet wat ons scheidt.

Gymnasium

Heeft het gymnasium nog bestaansrecht? Jazeker, wij geloven daar nog steeds in. En weer datzelfde argument: om te weten waar je naartoe wilt gaan, moet je weten waar je vandaan komt. De focus ligt op de Griekse en Romeinse oudheid omdat daarvan het best aantoonbaar is, wat die betekend heeft voor onze cultuur. Daarnaast hebben we ook zeker oog voor andere invloeden vanuit bijvoorbeeld de oude Chinese of Arabische beschavingen. We bewonderen tijdens de klassieke reis klassieke bouwkunst en beeldende kunst en zien hoe dit doorgewerkt heeft in kunst en cultuur van nu. Is dat elitair? In zekere zin. Het wordt niet van iedereen in de maatschappij gevraagd daarvan kennis te nemen. Maar het is belangrijk dat er wel mensen zijn, die hierover kennis hebben. Wij denken dat de leerlingen die wij onderwijzen met deze kennis de maatschappij kunnen verrijken. Wij hopen dan ook, dat deze leerlingen al vroeg nieuwsgierig hiernaar kunnen worden gemaakt. Alle kinderen hebben recht op voor hen uitdagend onderwijs, ook onze leerlingen.

Utrecht

Ons *stadsie* is belangrijk voor ons. We leren de leerlingen zich met ons te verwonderen over wat deze prachtige stad ons biedt: geschiedenis, cultuur, architectuur. Utrecht vernieuwt zich steeds weer door telkens nieuwe lichten studenten, die de stad dynamisch maken. Er is een prachtig aanbod aan voorstellingen, musea, activiteiten. De brugklassers beginnen niet voor niets in hun eerste week met de U-tour: een tocht door de stad met kijkopdrachten en achtergronden. De derdeklassers doen een fietsexcursie bij aardrijkskunde en onderzoeken de contouren van de zich alsmaar uitdijende stad. Leerlingen in de vierde doen een maatschappelijke stage. In de vijfde bezoeken leerlingen open dagen van de hogeschool of universiteit en we hebben uitwisselingen met deze onderwijsinstututen. We gaan zelfs regelmatig naar een FC Utrecht-wedstrijd voor wie dat wil!

Evaluatie 2018-2022

Als lerende organisatie vinden we het belangrijk om terug te kijken op de vorige schoolplanperiode. De inzichten van collega's, ouders en leerlingen benutten we om ons onderwijs te verbeteren.

Voor de evaluatie van de periode 2018-2022 maken we gebruik van:

- Collegiaal waarderend onderzoek 2018
- Bezoek Inspectie van het onderwijs 2019
- Evaluatie coronacrisis 2020-2021
- Evaluatie schoolplancommissie 2022

Collegiaal waarderend onderzoek 2018

In 2018 is een collegiaal waarderend onderzoek uitgevoerd door collega's van onze zusterscholen in PCOU Willibrord. De commissie deed aanbevelingen over wat beslist behouden moet blijven en waar ontwikkelkansen liggen. In het onderstaande geven wij de hoofdpunten weer uit het collegiaal waarderend onderzoek.

Sterke punten

- Een gezamenlijke visie op onderwijs
- Betrokkenheid van de leerlingen
- Aandacht voor het leerproces
- Goede sfeer

Een gezamenlijke visie op onderwijs

Er is een gedragen visie ten aanzien van [de goede CGU les](#), zie ook [bijlage 1](#). De vier kenmerken van de CGU-les leven binnen de school en leerlingen onderschrijven ook het belang ervan. Collega's proberen op eigen wijze een invulling te geven aan die kenmerken binnen de les en beleven er plezier aan om hier samen in op te trekken. Het was fijn om onderwijs te kunnen ontwikkelen met sectiegenoten, en wanneer dat nodig was kon een beroep worden gedaan op externe expertise.

Een goede CGU-les heeft

- Een goede sfeer
- Een doelgerichte aanpak
- Aandacht voor het leerproces
- Actieve leerlingen

Betrokkenheid van de leerlingen

De school heeft leuke, betrokken en slimme leerlingen. Leerlingen doen over het algemeen goed mee met de les en zetten graag een stap extra als ze uitgedaagd worden. Ze denken en praten mee over het onderwijs. Hun ideeën daarover zijn behoorlijk realistisch. Verder geven ze aan dat ze zich goed voelen op school: 'Je kunt hier jezelf zijn'.

Dankzij de relatief kleine omvang van de school kunnen leerlingen altijd bij iemand terecht als dat nodig is. In bijna alle lessen waren de leerlingen daadwerkelijk aan het werk. Als er onderling werd gepraat, was dat vaak over de lesstof.

Verder worden veel verschillende werkvormen gebruikt, klassikaal, in groepjes en individueel. Er wordt bijvoorbeeld gebruikgemaakt van een interactieve quiz, presentaties door tweetallen leerlingen en *mindmaps* over boeken. Leerlingen waarderen de variatie in werkvormen. Ze zouden er zelfs nog meer van willen zien. Bij sommige vakken krijgt de les toch nog vaak op dezelfde manier vorm, dan wordt het saai. Ook vinden ze het prettig als er iets te kiezen valt. Leerlingen vinden het motiverend als ze worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid.

Tot slot zeggen leerlingen meer praktische opdrachten te willen doen, waarbij ze hun ideeën kunnen omzetten in resultaten. Als voorbeeld werd het vak M&O genoemd, waarbij ze een eigen bedrijfje opstarten.

Aandacht voor het leerproces

Er is veel aandacht voor het leerproces - reflectie op behalen van leerdoelen, de les biedt ruimte voor verschillen en leerlingen krijgen gerichte feedback – in een aantal mooie voorbeelden gezien tijdens de lesbezoeken. Docenten lijken zich bewust van de verschillen tussen leerlingen en te zoeken naar vormen om recht te doen aan deze verschillen. Complimenten daarvoor. Leerlingen geven ook aan dat ze het stimulerend vinden als ze in aanpak en/of verwerkingsvorm kunnen variëren. Ook gaven leerlingen aan dat ze het fijn zouden vinden om af en toe een les te mogen missen, voor vakken waar ze de les niet per se nodig hebben om de stof onder de knie te krijgen.

Goede sfeer

In alle lessen die we bezocht hebben was er sprake van een goede sfeer. De relatie zowel tussen leerlingen onderling als tussen de docent en leerling was goed. Leerlingen durven zich uit te spreken, docenten zijn benaderbaar en bereid om iets nog een keer uit te leggen.

De goede sfeer zagen en hoorden we ook terug op het niveau van het team. Zoals eerder aangegeven hebben collega's het fijn gevonden om het afgelopen jaar echt in gezamenlijkheid aan de opzet en invulling van de lessen te werken. Collega's geven wel aan dat door de focus op wat er allemaal nog beter moet, de aandacht voor wat er al goed gaat (of bij wie het al goed gaat) er soms bij inschiet.

Ontwikkelkansen

- Cijfergerichtheid doorbreken
- Doelgerichtheid versterken
- Perspectief van de leerlingen meenemen
- Perspectief van het team benutten

Cijfergerichtheid doorbreken

Uit de gesprekken met de collega's kwam naar voren dat ze deze cijfergerichtheid van leerlingen graag zouden willen doorbreken. Een mooi voorbeeld hiervan komt van de sectie Nederlands die een half jaar lang met zes derde klassen formatief gewerkt heeft. Positief hieraan vonden zij: de toegenomen motivatie onder leerlingen, de goede samenwerking tussen collega's en leukere lessen.

Doelgerichtheid versterken

De doelgerichtheid van de les lijkt de afgelopen maanden toegenomen. Tijdens veel lessen werden les- en/of leerdoelen besproken en in meerdere lessen hebben we gezien dat het nut van de lesstof (het waarom of waartoe) aandacht kreeg.

Docenten geven aan bewuster bezig te zijn met het doel van de les en de stof en hier ook het onderwijsaanbod op aan te passen. Wat zijzelf aangeven is dat het formuleren en/ of expliciteren van leerdoelen heeft geholpen om meer doelgerichte lessen te ontwerpen, omdat je goed weet wat je over wilt brengen. Een ander voordeel van het werken met leerdoelen is dat ze zien dat het differentiatie mogelijk maakt.

In het gesprek gaven de leerlingen aan dat zij het zeer waarderen als het duidelijk is waarom ze iets leren; wat ze er in het nu en de toekomst aan kunnen hebben, of waar de link met hun beleevingswereld, de actualiteit en/of praktijk te maken is.

Vanuit het perspectief van de leerlingen

- De leerling meer betrekken bij het onderwijs
- Meer variatie in de les
- Meer uitgedaagd worden op niveau
- Betere afstemming tussen vakken qua planning
- Meer vrijheid in het rooster

Vanuit het perspectief van het team

- Samen onderwijs blijven maken door leren van en met elkaar in verschillende vormen, ondersteund in de vorm van ontwikkeltijd
- Gezamenlijke visie op onderwijs uitbouwen
- Formatief toetsen doorontwikkeling, belang van cijfers verminderen
- Meer verantwoordelijkheid leggen bij leerlingen, ze leren om verantwoordelijkheid te nemen
- Gezamenlijke afspraken maken over randvoorwaarden en grenzen (bv telefoon, absentie)
- Aandacht/ aanbod voor snellere leerling
- Terugkoppeling op les- en leerdoel

Bezoek Inspectie van het onderwijs 2019

Het bezoek van de Inspectie van het onderwijs op 12 september 2019 was een vervolg op het bezoek uit 2017. Bij het bezoek in 2017 was ons onderwijs op onderdelen als onvoldoende beoordeeld. Daarna zijn we met de hele school aan de slag gegaan om verbeteringen door te voeren. Met als gevolg dat het onderwijs op drie eerder als onvoldoende beoordeelde punten weer als voldoende werd beoordeeld. Dat resultaat stimuleert ons om verder te werken aan kwaliteitsverbetering in de komende jaren.

In 2019 werden drie standaarden opnieuw beoordeeld.

- Onderwijsproces: didactisch handelen (OP3)
- Onderwijsproces: toetsing en afsluiting (OP8)
- Kwaliteitszorg en ambitie: kwaliteitszorg (KA1)

Zie voor nadere informatie het [Onderzoekskader](#) voortgezet onderwijs 2017.

Onderwijsproces: didactisch handelen (OP3)

Resultaat onderzoek 2017: onderwijs te weinig afgestemd op de behoefte van de leerlingen.

Resultaat onderzoek 2019: de leerlingen doen actief aan kennisverwerving.

Differentiatie

Resultaat onderzoek 2017: te weinig differentiatie naar niveau.

Resultaat onderzoek 2019: leerlingen merken op dat er nu ruimte is voor keuzevrijheid. Ze geven wel aan dat hier nog stappen in gezet moeten worden.

Leerdoelen voldoende duidelijk

Resultaat onderzoek 2017: leerdoelen zijn niet duidelijk, waardoor leerlingen niet uitgenodigd worden om actief bij te dragen aan de les.

Resultaat onderzoek 2019: leerdoelen ondersteunen en structureren de les. In de bovenbouw is meer koppeling met de actualiteit gewenst.

Kwaliteitszorg en ambitie: kwaliteitszorg (KA1)

Resultaat onderzoek 2017: onvoldoende zicht op didactisch handelen.

Resultaat onderzoek 2019: het verbetertraject is professioneel uitgevoerd. De Goede CGU-les is echt een gedeeld concept dat wordt uitgevoerd en nageleefd. Lesbezoeken door collega's en schoolleiders hebben een positief effect op de leskwaliteit en worden gewaardeerd door docenten. De inspectie constateert dat er nu echt gesproken wordt over kwaliteit, waardoor leerlingen beter onderwijs krijgen.

Aanbeveling: nog meer verankeren en uitrollen met een vorm van intervisie.

Evaluatie coronacrisis 2020-2021

Tijdens de coronaperiode hebben we regelmatig enquêtes afgenomen over de praktische organisatie van het onderwijs (zie ook bijlage 2). De schoolplancommissie heeft de input uit deze enquêtes benut voor het nieuwe schoolplan. Daarnaast benutte de commissie inzichten uit een themabezoek van de Inspectie van het onderwijs tijdens deze periode.

In de enquêtes kwamen onder andere de volgende onderwerpen aan de orde:

- Organisatie en frequentie van onlinelessen (periode 1)
- Verband tussen huiswerk en onlinelessen (periode 2)
- Communicatie tussen docenten, mentoren en leerlingen (periode 3)
- Maatwerk (periode 3).

Tijdens de coronacrisis hebben we de doelen uit het vorige schoolplan niet kunnen bereiken. Ook de verbeteringen in het onderwijs, naar aanleiding van het inspectiebezoek uit 2017, liepen daardoor vertraging op. Onze ambitie om meer recht te doen aan de talenten van onze leerlingen konden we niet waarmaken. Wel hebben we binnen de school veel aandacht besteed aan maatschappelijke gebeurtenissen rondom de vrijheid van meningsuiting, de Me Too-beweging, kansengelijkheid en omgaan met diversiteit.

De coronacrisis heeft verder de volgende inzichten opgeleverd:

- Veel leerlingen kunnen met minder lestijd en minder uitleg toe
- Voorwaarde is wel dat ons onderwijs meer op maat gesneden moet worden
- Leerlingen die meer tijd willen, hebben baat bij ingeroosterd maatwerk
- Leerlingen hebben extra ondersteuning nodig voor hun welbevinden (zelfvertrouwen, omgaan met stress) en het benutten van hun talenten

De Inspectie van het onderwijs liet zich na haar themabezoek positief uit over de grondige wijze waarop het CGU inzicht in en grip op de onderwijsleersituatie kreeg tijdens de coronaperiode. Het was duidelijk zichtbaar hoe het team zich inzette om het onderwijs te kunnen continueren.

Het themabezoek leverde eveneens waardevolle inzichten op:

- Tijdens de tweede lockdown was het onderwijs beter ingericht dan tijdens de eerste
- Teamleden luisterden goed naar de input van collega's, ouders en leerlingen, en handelden daarnaar
- De communicatie tussen het team, de ouders en de leerlingen is sterk verbeterd
- De school had als geheel veel aandacht voor de sociale gevolgen van de crisis
- Leerlingen maakten zich opvallend weinig zorgen over mogelijke achterstanden: zij zagen de sociale cohesie als belangrijkste aandachtspunt
- Ouders spraken hun waardering uit voor de betrokkenheid van het team

Aandachtspunten na het themabezoek van de Inspectie:

- We kunnen duidelijker zijn over de vorm en de functie van maatwerk voor leerlingen
- Leerlingen waardeerden aanpassingen in lestijden, omdat dat hen meer zelfstandigheid bood. Het is zaak om die aanpassingen ook na de crisis vast te houden

- Eenduidig gebruik van de planner voor de lessen is een goede gewoonte geworden
- Het sociale aspect is minstens zo belangrijk als de cognitieve kant van ons onderwijs

Samenvatting evaluatie coronacrisis:

- **Zelfstandigheid en zelfredzaamheid** is bij veel leerlingen groot
- **Kortere lessen** met alleen uitleg worden door veel leerlingen als **positief** ervaren
- Een **beperkt deel** van onze leerlingen **valt uit** door ontbreken controle en motivatie
- Er zijn grote **verschillen** in behoefte aan **begeleiding en ondersteuning**
- **Duidelijkheid en structuur** in informatievoorziening is noodzakelijk maar **ontbreekt** nog

Evaluatie schoolplancommissie

De evaluatie van de schoolplancommissie is systematisch opgezet, op basis van de doelstellingen en ambities van schoolplan 2018-2022. In dat schoolplan waren veel ambities opgenomen. De bevindingen uit die periode nemen we mee in de nieuwe schoolplanperiode. Naast de evaluatie door de schoolplancommissie zelf hebben we feedback meegenomen van medewerkers, ouders en leerlingen. Voor de enquêtes onder medewerkers, ouders en leerlingen hebben we de onderstaande matrix als uitgangspunt gebruikt.

Tabel 1: Thema-matrix enquêtes schoolplan afgenomen bij leerlingen; ouders; en medewerkers.

Thema-matrix tbv enquête Schoolplan					
Enquête thema's			Doelgroep		
Hoofdthema	Bron	Thema	Leerling	Ouder	Docenten
1	LBC	Vakinhoudelijke kennis (leerbehoefte)	x		x
2	LBC	Executieve functies (leerbehoefte)	x		x
2	LBC	Sociaal emotionele instabiliteit (leerbehoefte)	x		x
1	2.2	Schoolklimaat informeel	x	x	x
4	2.2	UNESCO-onderwijs	x	x	x
3	2.2	Klassikaal onderwijs	x		x
1&2	2.2	Balans cognitieve en persoonlijke ontwikkeling	x	x	x
3	2.3	Probleemoplossend versus doel- en toekomstgericht beleid			x
1	2.3	Didactisch handelen en zicht op kwaliteit onderwijs			x
3	2.5	Roosterproces versus onderwijsgebouw	x		x
3	2.5	Roosterproces versus onderwijsmethodiek	x		x
3		Corona versus roostermethodiek	x	x	x
3	2.6	Financiële ruimte versus onderwijsontwikkeling			x
1,2,3,4	3	Missie & Visie (kernwaarde en kernkwaliteiten)		x	x
1,2,3,4	4.1	Evaluatie: behaalde resultaten schoolplan '18-'22			x

Enquête leerlingen

De leerlingen hebben we uitgebreid bevraagd over de voorbij periode en hun wensen voor de nabije toekomst. Er is duidelijk verschil tussen de verwachtingen aan het onderwijs van de onderbouw en bovenbouwleerlingen, hetgeen ook verklaarbaar is door het verschil in focus en ontwikkeling.

Gemeenschappelijk is dat alle leerlingen behoeften hebben aan activerende werkvormen en keuze in de manier waarop ze met de leerstof aan de slag kunnen. Ook vinden beide groepen dat duidelijk moet zijn in welk bredere perspectief over een onderwerp geleerd of een product gemaakt wordt. Hiermee geven ze blijk van hun functioneren op vwo-gymnasiaal niveau.

Hun antwoorden over leren en ontwikkelingen hebben we in een schema kunnen ordenen. Hun mening over ons onderwijs is voor de verdere ontwikkeling van het CGU van groot belang. In bijlage 5 geven wij hun opmerkingen overzichtelijk weer.

Enquête medewerkers

In de **evaluatie** onder collega's over **personeelsbeleid** springen zes thema's eruit.

1. Werkdruk
 - a. Gebrek aan tijd en ruimte om met elkaar in gesprek te gaan
 - b. Samenwerking tussen professionals
2. Betrokkenheid bij besluitvorming
 - a. Betrokkenheid bij schoolontwikkeling
 - b. Een duidelijke langetermijnvisie

Ad 1. Werkdruk

De medewerkers maken zich zorgen over de werkdruk. Er is een sterke wens om een aantal zaken anders aan te pakken en te organiseren. Tegelijkertijd is er zorg over de werkdruk die hier weer mee gepaard gaat. Ook is men bezorgd over het besluitvormingsproces. Welke kant gaan we met zijn allen op? Wie bedenkt dat? Wie besluit dat? Wat is onze visie?

Ad 2. Besluitvorming

Alle collega's willen in een vroeg stadium betrokken worden bij de besluitvorming rondom deze visie en vervolgens het vertrouwen krijgen dat ze hier serieus mee aan de slag gaan. Zij hebben behoefte aan tijd en ruimte om met elkaar aan de slag te gaan en ideeën uit te werken, binnen de kaders van een langetermijnvisie.

Een **enquête** onder medewerkers die verbonden zijn aan de **vakgroepen** leverde reacties op voor de drie ontwikkelingsdomeinen kwalificatie, persoonsvorming en burgerschap.

Enquête medewerkers

Kwalificatie

- **Differentiatie**
Hiervoor is binnen alle secties aandacht d.m.v. diverse (keuze) projecten, niveaugroepen, adaptieve onlinemethodes, etc. Opvallend: differentiatie in tempo wordt door >60% van de leerlingen met (helemaal) mee eens bestempeld; verrijkingsaanbod +/-30% altijd of meestal en +/- 30% soms!
- **Vaardigheden**
Aandacht voor nieuws, debatteren, formuleren, maatschappelijke vraagstukken, duurzaamheidsvraagstukken, kritische houding, samenwerken, ICT-vaardigheden, vakinhoudelijke vaardigheden (zoals taalbeheersing)
- **Zelfstandigheid**
Studiewijzers lijken meer beschikbaar voor leerlingen waardoor de randvoorwaarden om zelfstandiger te werken er meer zijn

Ook experimenten in diverse secties met het (deels) zelf invullen van werkwijzers

Niet al het HW verplicht/controleren

Opgemerkt wordt of leerlingen ook daadwerkelijk van hetgeen aangeboden gebruik maken, of het leren toch op het laatste moment laten uitkomen.

Persoonsvorming

Alles wat we doen is onderdeel van persoonlijke ontwikkeling (dus niet specifiek kenmerkend voor een individuele sectie).

O.a. genoemd wordt: LOB, leren-leren, vaardigheden ontwikkelen.

Burgerschap

Veelal zijn UNESCO-thema's in de lesprogramma's van verschillende secties aanwezig, maar vaak wordt de koppeling met UNESCO niet expliciet gemaakt.

Verder gaven docenten aan dat ze voldoende ontwikkelruimte nodig hebben en dat deze ruimte door iedereen zo ervaren dient te worden.

Enquête ouders

- Tijdens klankbordavonden gaven ouders hun mening over de voorbij schoolplanperiode en de aanloop naar de jaren 2022-2026. Als belangrijkste punten gaven ouders het volgende aan:
- Authenticiteit van docenten, medewerkers en leerlingen is een groot goed. Zorg ervoor dat laagdrempeligheid gehandhaafd blijft
- Zorg voor meer keuzes in leerroutes, leerstrategieën in en buiten lessen
- Zorg ervoor dat leerlingen in de onderbouw leren beslissen over het leerpad dat ze volgen. Stimuleer eigenaarschap en zelfstandigheid. Begeleid leerlingen in de bovenbouw bij het maken van keuzes voor vervolgonderwijs
- Blijf nieuwsgierigheid stimuleren, als uitgangspunt voor leren en ontdekken
- Kijk niet alleen naar cijfermatige resultaten, maar reflecteer op de ontwikkeling van leerlingen
- Doe medewerkers en leerlingen goede dingen met het oog op maatschappelijke doelen.

Een uitgebreide weergave van de opmerkingen van ouders vindt u in bijlage 4.

Samenvattend advies van de schoolplancommissie

De enquêtes van medewerkers, ouders en leerlingen leverden waardevolle inzichten op voor de formulering van het nieuwe schoolplan. Naar aanleiding van de enquêtes heeft de schoolplancommissie een uitgebreid advies geformuleerd, met als uitgangspunt een vastgestelde onderwijsvisie. In het domein van deze visie kunnen onderwijsontwikkelingen ingezet worden die het leren en ontwikkelen faciliteren. Naast deze onderwijsvisie is het nodig om op het terrein van persoonlijke en sociale ontwikkeling gebruik te maken van de aanvullende kwaliteiten van het CGU en de doelen en ambities die er zijn in den brede. Het advies is om de drie ontwikkelingsdoelen kwalificatie, burgerschap en persoonsvorming (het schema van onderwijshoogleraar Gert Biesta) als format voor ordening te gebruiken. Eigenaarschap en verantwoordelijkheid zijn de basis die op deze vlakken het leren en ontwikkelen stimuleren.

- Versterk onderwijsvisie met uitwerking op hoofdthema's
- Identiteit CGU: hoe worden we gekend?
 - Leren, leerproces
 - Persoonsvorming
 - Eigenaarschap en verantwoordelijkheid

- Werk uit wat we samen, als team, onder ons idioom verstaan
- Beschrijf hoe we daar samen, lerend en onderzoekend komen
- Ontwikkel samen passend (personeels-)beleid, overleg en gezamenlijke besluitvorming

Dit advies hebben wij in grote lijnen als volgt in het nieuwe schoolplan meegenomen:

De missie van het CGU is onveranderd. Waar we goed in zijn - de sociaal vormende activiteiten, het onderwijs en de begeleiding - verdienen in samenhang verdere groei en versterking, passend bij wat de huidige generatie leerlingen in hun ontwikkeling stimuleert. Deze samenhang heeft betrekking op 'de hele mens'.

'Heel de mens' geldt ook voor de medewerkers van het CGU. Ook voor ons zijn thema's benoemd die aansluiten bij 'heel de mens'. Het professionaliseringsplan, gebaseerd op doelen uit het schoolplan, heeft als uitgangspunt dat iedere medewerker bijdraagt aan de realisering van de doelen en daarbij het beste uit zichzelf haalt. Daar speelt onze deelname aan de Willibrord-opleidingsschool en de Willibrord-academie ook een rol in.

In het volgende hoofdstuk werken we deze punten verder uit.

Aandachtspunten en ambities 2022-2026

Onze school kent een lange traditie waarin praktische argumenten de richting bepaalden. Met dit schoolplan maken we strategische keuzes, gebaseerd op de theorie van de onderwijshoogleraar Gert Biesta over ontwikkelingsdomeinen. Deze ontwikkelingsdomeinen vullen we aan met vier organisatiedoelen.

Bij de uitwerking van onze keuzes houden we de koers in de gaten en zorgen ervoor dat de basis van het onderwijs goed op orde is. Vernieuwingen zullen we tijdens de schoolplanperiode stapsgewijs doorvoeren. In ons stappenplan op pagina 30. kunt u nagaan hoe dat er volgens de beelden van dit moment per schooljaar uit zal zien. Uiteraard zal tussentijds geëvalueerd worden, en waar nodig zullen bijstellingen plaats vinden.

Hieronder zetten wij onze strategische keuzes voor 2022-2026 uiteen. Daarna gaan we nader in op de keuze voor de drie ontwikkelingsdomeinen. Per domein laten we zien waar we al sterk in zijn, welke aandachtspunten er zijn en wat onze ambities zijn. In onderstaande afbeelding zijn de drie domeinen op hoofdlijnen vertaald naar wat dit betekent voor een leerling.

Figuur 1: Schema van de drie domeinen: onderwijsvaardig, burgerschap aardig, en persoonlijke ontwikkeling waardig.

Strategische keuzes schoolplan 2022-2026

De strategische keuzes hebben betrekking op de drie domeinen en vier organisatiedoelen.

Domeinen

Kwalificatie

Basis verstevigen: op de korte termijn versterken we onze huidige manier van lesgeven. We blijven klassikaal onderwijs aanbieden met nadruk op kennisoverdracht. De organisatie van het onderwijs is helder en duidelijk, zodat leerlingen weten wat er van hen verwacht wordt.

Maatwerk en differentiatie: op de middellange termijn gaan we meer ruimte bieden voor keuzemogelijkheden en maatwerk per leerling. Binnen de vaklessen ontstaat differentiatie in uit te voeren opdrachten, de leerstrategie en de te volgen leerroutes. Maatwerklessen zijn verplicht voor sommige leerlingen en op basis van vrijwilligheid voor de anderen.

Keuzes maken: nog meer dan voorheen gaan we onze leerlingen helpen om zelfstandig keuzes te maken. We leren ze om hun keuzes onder woorden te brengen en hun eigen talenten te ontdekken. Hiervoor passen we de schooldag op langere termijn aan tot een combinatie van vaklessen, maatwerklessen, sociale activiteiten en persoonlijke ontwikkelingstijd.

Socialisatie

Burgerschap verstevigen: in het curriculum zijn structureel activiteiten opgenomen in het kader van burgerschap. Dat betreft sociale activiteiten en actieve en passieve deelname aan kunst & cultuur.

Persoonsvorming

Eigenaarschap ontwikkelen: om leerlingen voor te bereiden op hun deelname en bijdrage aan de maatschappij is de persoonlijke ontwikkeling in brede zin een hoofddoel, waarbij rondom leerlingen en leerjaren verschillende mogelijkheden van steun en aanbod gecreëerd worden, met als basis dat de leerling leert eigenaarschap voor de eigen ontwikkeling te voelen en er verantwoordelijkheid voor te nemen.

Organisatiedoelen

Ontwikkelingsgericht werken

De ambities van het schoolplan vragen om onderzoek, overleg, sparren en uittesten in de praktijk van alle medewerkers. Dit vraagt om durf, verbinding en verantwoordelijkheid van medewerkers. Dit maakt het CGU een ontwikkelingsgerichte organisatie, vanuit de kernwaarden van de [stichting PCOU Willibrord](#).

Samenwerking verstevigen

De mentor, de vakdocenten en de collega's van het ondersteunend personeel en specialisten hebben samen een rol in de begeleiding van de leerling, zowel in het één op één contact met de leerling als in het team rondom de klas. We verdiepen de samenwerking tussen alle professionals binnen de school om de leerling nog beter te kunnen begeleiden.

Kwaliteit meten

Bij het schoolplan 2022-2026 meten we de kwaliteit rondom burgerschap, persoonlijke ontwikkeling en goed onderwijs met hiertoe vastgestelde (meet)instrumenten en documenten.

Groei van de organisatie

Gezien de verwachte maatschappelijke vraag en het groeiende aantal leerlingen in Utrecht, hebben we in de komende jaren vanaf 2023 de fysieke mogelijkheid door te groeien naar 1050 leerlingen.

Ontwikkelingsdomeinen als ordenend principe

Centraal in onze onderwijsambitie staat een samenhangend aanbod.

De drie ontwikkelingsdomeinen kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming hangen nauw samen met de thema's uit de evaluatie door de schoolplancommissie:

- Leren en het leerproces (kwalificatie)
- Eigenaarschap en verantwoordelijkheid (persoonsvorming)
- Burgerschap en inclusiviteit.

De rol van medewerkers is essentieel om een samenhangend aanbod te kunnen realiseren. Wij kunnen deze ambitie alleen realiseren als zij er vanuit menszijn, hun professionele rol en hun maatschappelijke rol aan bijdragen.

De schoolplancommissie heeft ons als aanbeveling meegegeven om niet in te algemene termen over onze ambities te spreken. De commissie raadt nadrukkelijk aan om de identiteit van het CGU centraal te stellen, met de bijbehorende uitdrukkingen en terminologie.

In het schema op de volgende pagina kunt u zien wat de drie ontwikkelingsdomeinen betekenen voor de leerlingen en voor de medewerkers. Onder het schema werken we de inhoud verder uit.

Tabel 2: Betekenis ontwikkelingsdomeinen voor leerlingen en medewerkers.

Thema's	leren en leerproces: kwalificatie	Persoonsvorming: eigenaarschap verantwoordelijkheid	Socialisatie, burgerschap,
Leerlingen	Leerlingen beschikken over veel informatie over de uitkomsten van hun werk en leren, door allerlei mogelijke vormen van formatief evalueren. Deze feedback gebruiken leerlingen om hun aanpak bij schoolwerk bij te stellen en te optimaliseren.	Leerlingen leren met zichzelf om te gaan. Ze leren wie ze zijn, welke ambities korte en lange termijn ze hebben en leren hoe ze zichzelf kunnen sturen om de ambities waar te maken.	Leerlingen kunnen hun motivatie (of het gebrek daaraan) onder woorden brengen, en omzetten in concrete acties om constructieve en effectieve keuzes te maken, binnen de schoolcontext.
	Leerlingen gebruiken de kennis die ze hebben over de uitkomsten van hun leren, voor het maken van keuzes in aanbod leerroutes, trainingsaanbod en activiteiten.	Leerlingen brengen hun vragen en ambities voor hun (nabije) toekomst onder woorden en durven op basis daarvan keuzes te maken.	Leerlingen bespreken in hun oriëntatie op toekomst dit steeds in relatie tot eigen kracht en profiel.
	Leerlingen tonen betrokkenheid bij medeleerlingen door deelname aan georganiseerde peerfeedback en ondersteuning.	Leerlingen kunnen hun hulpvraag onder woorden brengen, weten hulp te vragen en zien waar ze anderen hulp kunnen bieden.	Leerlingen tonen hun betrokkenheid bij school en medeleerlingen, verantwoordelijk voor goed klimaat, door goed te weten wat er speelt op school, en tijdens hun schoolloopbaan keuzes te maken om actief betrokken te zijn bij

			bijvoorbeeld leerlingenvereniging, leerlingen raad, et cetera.
Medewerkers	Medewerkers bedenken en maken samen onderwijs, ondersteunende activiteiten, ze onderzoeken, leren samen en experimenteren met nieuwe ontwikkelingen in onderwijs en begeleiding.	Medewerkers kennen hun eigen kwaliteiten, zetten die effectief in voor het onderwijs en voor de leerlingen.	Vanuit betrokkenheid en verantwoordelijkheid gaan medewerkers in gesprek over kleine en grote thema's van school.
	Medewerkers laten collega's in elkaars keuken meekijken en bespreken wat ze opvalt om er samen van te leren.	Medewerkers kennen elkaar, tonen begrip en respect, stellen elkaar vragen over onduidelijkheden voor constructieve samenwerking.	Medewerkers kennen en gebruiken de weg van de dialoog en medezeggenschap en nemen die route constructief en actief vanuit verantwoordelijkheid (er staan maar weinig beste stuurliedjes aan wal op het CGU...).

Kwalificatie

Ambitie: ervaringen delen

Schoolbreed is er de ambitie om ervaringen met elkaar te delen en verder te ontwikkelen. Het doel van deze ontwikkeling is dat het mogelijk wordt voor leerlingen om gedifferentieerd te leren, feedback over je leervorderingen zonder afgerekend te worden te krijgen, extra ondersteuning en aandacht te vragen waar nodig, verdieping en verbreding waar dit kan (maatwerk). Dat de leerling eigenaarschap voelt en heeft over het eigen leerproces, en op basis daarvan verantwoordelijkheid neemt om de eigen leerroute uit te kiezen en te plannen.

Ambitie: formatief evalueren

In de afgelopen jaren hebben verschillende secties in verschillende leerjaren geëxperimenteerd met formatief evalueren. Deze ontwikkeling is ingezet vanuit de ambitie om leerlingen meer en beter van feedback te kunnen voorzien, om onderwijs beter aan te laten sluiten bij de leervorderingen van de individuele leerling en vooral de leerling daar zelf verantwoordelijkheid en eigenaarschap in te kunnen geven.

Doel: goede resultaten

Onze examenresultaten zijn goed. De doorstroom is voldoende gekwalificeerd. We zijn tevreden over het brede, rijke en gevarieerde aanbod voor de leerlingen. Onze leerlingen kiezen voornamelijk een vervolgonderwijs aan een universiteit, in Nederland of internationaal. Ze komen in dat geval veelal door zware toelatingsprocedures. Een enkeling kiest een HBO-opleiding, andere kiezen eerst voor een tussenjaar in de vorm van reizen of werkervaring op doen. Onze leerlingen kijken terug op een goede begeleiding en goed gekwalificeerde docenten.

Doen:

- Ruimte bieden/nemen om op grotere en kleinere schaal experimenten met formatief evalueren binnen de diverse secties uit te voeren. Ieder vakgebied kent andere uitgangspunten, waardoor formatief evalueren er binnen iedere sectie anders uit kan zien, andere mogelijkheden biedt.

- Trainingen aanbieden/stimuleren voor degenen die hier een voortrekkersrol in willen spelen. De secties die al met formatief evalueren bezig zijn, delen hun ervaringen en delen dit met andere secties die nog niet zijn gestart.
- De ervaringen van docenten, leerlingen en ouders met betrekking tot formatief evalueren verzamelen en evalueren.

Geslaagd: dit onderdeel van het nieuwe schoolplan is over vier jaar geslaagd als

- Er duidelijke ambities zijn geformuleerd met betrekking tot formatief evalueren.
- Er een concreet plan ligt om deze ambities te realiseren dat deels is uitgevoerd.
- Docenten zich voldoende geëquipeerd voelen in het domein van formatief evalueren.
- Leerlingen in staat zijn om op basis van de opgehaalde feedback keuzes te maken in vragen om specifieke begeleiding, in het kiezen van andere leerroutes.

Consequenties van deze ambities voor het CGU-onderwijs

- Er is een indeling van de schooldag waarbinnen leerlingen keuze hebben en keuzes kunnen maken. Er is tijd voor maatwerk en er zijn routes waarin breder, sneller en rijker geleerd kan worden. Er is tijd voor reflectie en gesprek en onderwijs met de mentor.
- Leerlingen vanaf de onderbouw oefenen met studievoordigheden en executieve functies. In de onderbouw is dat gestructureerd. In de middenbouw is voor wie dit nodig denkt te hebben extra training. In de middenbouw is er psycho-educatie voor alle leerlingen, om inzicht te krijgen in de werking van de hersenen. In de bovenbouw is er voor nieuwe studievoordigheden een vervolgprogramma.
- Er is een lessentabel waarin voor kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming tijd en ruimte is waarin én leren én ontwikkeling begeleid kunnen worden. Dit met de wettelijke kaders in acht genomen.
- Er is beschreven hoe extra ondersteuning op de domeinen aanwezig is in school.
- Er is beschreven hoe leerlingen bij het ontwikkelingen van andere ambities en talenten deze ruimte kunnen benutten.
- Feedback en (formatieve) evaluatie zijn in samenhang met summatieve toetsing ontwikkeld en uitgetest. Dit leidt tot een nieuw soort model van feedback en beoordeling, dat leerlingen meer inzicht geeft in hun leerproces en ontwikkeling. Daarbij is er aandacht voor (teveel) toetsdruk. Beperking van de toetsdruk voor leerlingen en werkdruk voor medewerkers zijn hierin een uitgangspunt.
- De visie op toetsbeleid is vertaald in het toetsplan, waarbij de doelen van toetsen per jaar laag zijn geëxpliciteerd. Eigenaarschap en verantwoordelijkheid van leerlingen voor hun eigen leerpad is hierin opgenomen.
- Er is aanbod voor studievoordigheden, vanuit de vaklessen en vanuit de leerlijn persoonlijke ontwikkeling. Er is samenhang met burgerschap.

Socialisatie

Ambitie: burgerschapsdoelen internaliseren

Onze leerlingen zullen een belangrijke rol spelen in de samenleving. Met hun analytisch vermogen, hun denkracht zullen ze op richtinggevend positieve posities terechtkomen. Tegelijkertijd komt een belangrijk deel van onze populatie uit bevoorrechte milieus. We zijn ons ervan bewust dat burgerschapsdoelen tijdens hun schooltijd al geïnternaliseerd moeten worden, en dagelijks geoefend, en hierop gereflecteerd, willen we doelen rondom inclusiviteit en kansgelijkheid behalen.

Ambitie: culturele activiteiten versterken

Socialisatie en burgerschap gaan bij ons hand in hand. De leerlingenraad, GSA, Unesco met de Unesco-werkgroep, de vele leerlingenverenigingen, worden allen voor en door leerlingen georganiseerd. Veel (culturele) activiteiten vinden plaats waar veel leerlingen van genieten en aan deelnemen.

Docentbegeleiders van leerlingenverenigingen en leerling initiatieven zijn meer nog vangnet dan begeleiders en leggen waar mogelijk verantwoordelijkheid bij de leerlingen. Hier zijn we trots op, en we weten ook dat na corona, toen deze activiteiten niet door mochten gaan een hele generatie leerlingen niet mee heeft kunnen groeien. Er waren geen activiteiten en geen vergaderingen. De ambitie is om dit grote goed opnieuw te ondersteunen, te versterken en alle leerlingen te betrekken.

Doel: een rijk en breed aanbod

We realiseren ons de rijkheid en breedheid van ons aanbod op het terrein van burgerschap. Dat bestaat uit een intern school gebonden deel in de vorm van de hierboven genoemde leerlingenverenigingen, GSA, et cetera, maar ook uit een breed palet van activiteiten en excursies die recht doen aan de verschillende interesses van leerlingen. Dit pakket is gelegitimeerd in de leerlijn burgerschap (welkom in de maatschappij), waarbij leerlingen gestimuleerd worden om deel te (leren) nemen aan de inclusieve maatschappij. Er wordt een inclusieve gedragscode ontwikkeld en we leren met elkaar ernaar te handelen.

Doen:

- Niet alle leerlingen zijn betrokken bij of hebben goed kennis kunnen maken met deze pijlers: burgerschap en socialisatie. Dit wordt onder de aandacht gebracht op verschillende manieren.
- Een analyse wordt gemaakt van het aanbod: of het voldoende breed is en interessant is voor alle leerlingen. Te denken valt aan meer bèta-zaken.
- We realiseren ons al enkele jaren dat we niet voldoende cultureel inclusief zijn. We maken daarom de keuze om komende jaren met elkaar te trainen en ons te realiseren dat niet voor iedereen op school veiligheid en respect vanzelfsprekend gevoeld wordt.

Geslaagd: dit onderdeel van het nieuwe schoolplan is over vier jaar geslaagd als

- Ons aanbod voor burgerschap en socialisatie passend is voor alle leerlingen
- Alle leerlingen betrokken zijn bij activiteiten door/in/om/rond de school georganiseerd
- Er een inclusieve gedragscode is en we daarnaar handelen
- Leerlingen inclusiviteit en kansengelijkheid als iets vanzelfsprekends beschouwen

Dit zien we aan:

- Er is een inclusieve gedragscode, waar iedere CGU-er zich van bewust is en die wordt nageleefd door alle CGU-ers
- Er is een vertrouwenspersoon inclusiviteit (diversiteit), die bekend is voor ieder
- Er is aanvullend aanbod ontwikkeld, indien dit uit de analyse komt
- Leerlingen nemen initiatief om aanbod te realiseren
- Er is zichtbare diversiteit in het personeelsbestand

Persoonsovorming

Ambitie: verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces

Iedere leerling heeft de ontwikkelopdracht om zichzelf te kennen, met vragen als: 'wie ben ik, wie ben jij en wie zijn wij samen, wie wil ik zijn, wie wil ik worden.' Het is belangrijk vertrouwen te hebben, te krijgen, te houden in jezelf en de ander, te leren durven fouten te maken, ervan te leren en opnieuw te mogen beginnen. Niet iedere leerling erkent de eigen rol en taak in z'n ontwikkeling. Daarom is het nodig dat we in de komende jaren uitvinden hoe we samen kunnen bereiken dat de leerling verantwoordelijkheid neemt voor zijn leerproces, zijn ontwikkeling en zijn zelfredzaamheid. De leerling kan zichzelf en zijn leerproces sturen, kan gefundeerde keuzes maken en kan eigen groei op allerlei vlakken (leerproces, maar ook in zijn persoonlijke ontwikkeling) sturen. Ook geeft de leerling blijk van oplossend vermogen(flexibiliteit). De leerling heeft een realistisch zelfbeeld. De leerling weet hoe hij een waardevolle bijdrage kan leveren aan het samenleven met anderen.

Ambitie: leren eigen keuzes te maken

Om te worden wie je wilt zijn, moet een leerling allereerst leren om eigenaarschap en verantwoordelijkheid te voelen voor wat hij doet, voor zijn keuzes. Op school leert een leerling oefenen, door duidelijk te zijn in wat een leerling bepaalt en wat school bepaalt. Keuzes kunnen gemaakt worden in het sociale domein, door deelname aan activiteiten. Keuzes in lessen voor extra ondersteuning, extra vakken, zelfstudie. Keuzes in het verkennen van talenten kunnen gemaakt worden op school en buiten school.

Het is belangrijk dat leerlingen, leraren en medewerkers naar eigen behoefte hun schoolleven en schoolwerk vorm kunnen geven. Dat doen zij door te bepalen wat belangrijk en motiverend is voor de eigen ontwikkeling en het werk dat gedaan moet worden. Ieder maakt op grond daarvan eigen keuzes.

Doel: autonomie en eigenaarschap

We streven ernaar dat een leerling op weg is naar autonomie (en eigenaarschap) op school maar ook in het leven. Dat stond al in het vorige schoolplan, en het blijkt ook uit de wens die door het personeel geuit is om nog meer aandacht te besteden aan persoonsovorming.

Doen: ruimte bieden

Binnen een sectie hoeft niet per se door alle docenten hetzelfde gewerkt te worden, mits daarover maar onderlinge afstemming is en waardering voor wat de ander inbrengt. Voor leerlingen is het goed om te zien, dat niet elke docent hetzelfde is. Voor leerlingen zelf betekent dit bijvoorbeeld dat de één meedoet aan extra vakken, terwijl de ander in een voorstelling staat of een film maakt.

Wat het schoolleven betreft: ieder kan kiezen welke rol hem of haar het beste past: actief zijn in een bepaalde leerling vereniging, meedoen aan schoolactiviteiten als de actiedag, je bezighouden met duurzaamheid, Unesco enzovoort

Geslaagd: dit onderdeel van het nieuwe schoolplan is over vier jaar geslaagd als

- Er een duidelijke relatie zichtbaar is tussen verantwoordelijkheid krijgen en verantwoording afleggen, voor leerlingen, ouders en medewerkers
- Er in 2026 een leerlijn persoonlijke ontwikkeling is, uitgewerkt in een mentoraatsprogramma in samenhang met burgerschap en vaklessen, die uitgevoerd wordt door geschoolde mentoren

Zichtbaar handelen naar aanleiding van deze ambities voor het CGU-onderwijs:

Om eigenaarschap te stimuleren benutten we ruimere mogelijkheden voor roostering van lessen. Daarbij maken we steeds de afweging welke kaders effectief zijn en hoeveel vrijheid gewenst is:

- We inventariseren wat er al gebeurt rond eigenaarschap: tijdens mentorlessen en vaklessen waarbij feedback en probleemoplossend vermogen een rol spelen.
- We implementeren de doorlopende leerlijn binnen het mentoraat en het vakonderwijs.
- LOB is uitgewerkt in allerlei vormen van voorlichting en reflectie. LOB is zichtbaar in het mentoraat, in brede zin: waarden en normen, gedrag op school, thuis en in de stad, het gevoel van inclusiviteit. Er zijn eveneens praktische handvatten, ter voorbereiding op studeren en solliciteren.
- Mentoren en docenten zijn geschoold en getraind om dit uit te voeren en al uitvoeren waar mogelijk.

Organisatiedoelen

Professionalisering

Door middel van professionalisering zijn de twee strategische keuzes, ontwikkelingsgericht werken en samenwerking verstevigen, uitgewerkt, vertaald in onderstaande ambities op deelonderwerpen.

Ambitie: samenwerken aan een prettige leerrijke omgeving

Ondersteunend (OOP) en onderwijzend (OP) personeel werken samen aan de begeleiding van leerlingen. Daarbij zijn de taken en rollen in overleg verdeeld, zodat het verwachtingspatroon duidelijk is. De communicatie over samenwerking, verwachtingen rollen en taken is duidelijk. Zo kan er met elkaar gebouwd worden aan een lange termijn.

Ambitie: opleidingsschool

We zijn dit schooljaar gestart met onze opleidingsschool. Studenten van de UU en de HU kwamen al stagelopen, nu zijn er duidelijke doelen en ambities geformuleerd vanuit de stichting Willibrord, opleidingsschool Samen Op Reis. De ambities betreffen niet alleen de studenten, maar ook de begeleiding van de starters (wettelijk is verplicht een georganiseerde inductieperiode in te richten), zij-instromers en de coaching van nieuwe docenten in de school.

Doel: scholing in gezamenlijkheid Een gezamenlijk schoolplan vraagt om scholing in gezamenlijkheid. Secties zullen elk tijd inplannen voor scholing, en ze gaan zich organiseren om sectie overstijgend te scholen. Er zijn al logische verbanden in school, zoals de mentoren, MVT secties, de bètasecties, maar initiatieven op dit vlak, met duidelijk geformuleerde doelen, bv rondom de uitwerking van een leerlijn, worden gehonoreerd.

Doen:

Medewerkers ruimte, tijd en vertrouwen geven. In besluitvormingsprocessen worden ze eerder betrokken en geven constructief input. Dit vraagt wel inzet om mee te denken op andere momenten dan alleen studiemiddagen. Daarom zijn er open gespreksmomenten ingepland voor de dialoog over ontwikkelingen tussen personeel en schoolleiding.

- Ruimte maken voor leren door met elkaar te werken. In het rooster collega's gelegenheid bieden om (bijvoorbeeld) intervisie te doen, of intercollegiaal overleg. Deze ruimte kan ontstaan door een ander rooster te hanteren, waarin meer ruimte is voor dit soort momenten. Zolang dit nog niet realiteit is, zullen groepen eens per jaar een heidag organiseren, ten behoeve van teambuilding, onderwijsontwikkeling en scholing.
- Voldoende tijd en ruimte om, buiten de waan van de dag om, tot een rooster te komen waarin de ingezette ontwikkelingen en ambities voor onderwijs een plek hebben en waar ruimte en tijd is voor scholing, overleg en teambuilding. In dat rooster organiseren collega's/secties/andere verbanden doelen om uit te werken vanuit de behoeftes van collega's en ideeën met elkaar te delen en resultaten uit te wisselen.
- Mentoren teams en mentoren als coach, ruimte en tijd geven om verder te ontwikkelen. Voldoende tijd en ruimte voor de docenten om de begeleiding van de leerling, in samenwerking en driehoeksoverleg met de ouders, vorm te geven.

Geslaagd: dit onderdeel van het nieuwe schoolplan is over vier jaar geslaagd als

- Er een passende inrichting van de schooldag is ingevoerd passend bij de doelen en ambities van dit schoolplan, blijkens evaluatie
- Collega's aangeven dat er een open communicatie is over schoolontwikkeling en besluitvorming
- Collega's ervaren dat de werkdruk niet meer algemeen als probleem wordt ervaren
- Ambities en doelen van het schoolplan zijn geëvalueerd en bijgesteld
- We een geaccrediteerde opleidingsschool hebben waar iedereen aan meewerkt
- We met elkaar willen scholen, en samen de doelen bereiken, ook op praktisch niveau
- Er een professionaliseringsplan is, passend bij de ontwikkelingen en ambities in het schoolplan
- Er voldoende rust en ruimte is voor professionalisering en ontwikkeling
- Er passend taakbeleid is ontwikkeld bij de onderwijsontwikkeling, bij het programma van lessen en activiteiten met behoud van volume en rekening houdend met de werkdruk. Op dit terrein is er voor OOP een beschreven rol en taak in de begeleiding van leerlingen, scholing hiertoe staat in het professionaliseringsplan

Consequenties van deze ambities voor het CGU-onderwijs:

- De sectieplannen spelen een belangrijke rol. Nog niet altijd is er een goede vorm gevonden waarbij de sectieplannen recht doen aan de ontwikkelingen in de secties. Daarnaast speelt een grote rol dat de ontwikkeling in relatie tot werkdruk vaak niet in evenwicht zijn. Dit is een belangrijk aandachtspunt.
- De secties, het OOP, het mentoren team zijn de groepen waar vanuit een eigen taak en rol verantwoordelijkheden naar leerlingen en ouders liggen. In ieder van die groepen vindt samenwerking en ontwikkeling plaats. OOP zal een duidelijk afgebakende taak en verantwoordelijkheid nemen in de verschillende pijlers.

Kwaliteit

Ambitie: zicht op kwaliteit

In 2026 zijn er passende meetinstrumenten vastgesteld om de kwaliteit te meten rondom burgerschap, persoonlijke ontwikkeling en goed onderwijs. Toetsdruk, werkdruk, veiligheid, inclusiviteit, teamontwikkeling, professionalisering zijn aparte onderwerpen. In het jaarplan zal jaarlijks worden beschreven welke meetinstrumenten worden aangepast, getest en vastgesteld.

Ambitie: anders toetsen

Aan het toets plan ligt een visie per jaar laag ten grondslag over het doel van toetsen: waarom toets je? Om het eigenaarschap van de leerlingen te vergroten, schoeien we toetsing stapsgewijs meer op een andere leest, waarbij formatieve evaluatie de norm is. De ambitie is om per sectie of vak een onderwijskundige samenhang tussen summatief en formatief evalueren vast te leggen, die duidelijk is voor leerlingen en zich zinvol en inzichtelijk verhoudt tot onze overgangsbepalingen. Per bouw zullen er onderscheidende verschillen zijn. Uiteraard is er de mogelijkheid om door verschillende vormen van formatieve evaluatie de leerlingen feedback te geven over hun ontwikkeling in kennis en vaardigheden.

Doel: manier van meten beschrijven, continueren

Bij het schoolplan 2022-2026 meten we de kwaliteit rondom burgerschap, persoonlijke ontwikkeling en goed onderwijs. Meten van goed onderwijs Met betrekking tot kwalificatie van docenten; de Digitale Observatie Tool wordt uitgebreid met de aangevulde kenmerken. De leerlingenenquête wordt aangevuld met de nieuwe aanpassingen. We zullen de LAKS-monitor blijven afnemen en we zullen ook in

Kwaliteitsscholen voor brugklas en ouders de vragenlijst aanpassen aan het nieuwe schoolplan. We meten uiteraard de onderwijsresultaten, de doorstroom, het verzuim (leerlingen en personeel), enzovoort. Bij het meten van goed onderwijs zijn de categorale gymnasia in Nederland onze belangrijkste benchmark.

Geslaagd: dit onderdeel van het nieuwe schoolplan is over vier jaar geslaagd als

- We een optimale ontwikkel- en onderwijssituatie hebben gecreëerd. In roosters van de onderbouw zijn geen tussenuren opgenomen, in de middenbouw ten hoogste enkele, en in de bovenbouw blijft de situatie zoals hij nu is, in verband met clustering. Leerlingen kiezen en overleggen met hun docent over het gebruiken van de keuzelessen.
- We de persoonlijke ontwikkeling goed kunnen volgen. Rondom persoonlijke ontwikkeling zal het handboek mentoraat de leidraad zijn, voor de studievvaardigheden, LOB en reflectie. Er is beschreven samenhang met de vaklessen en de activiteiten voor welkom in de maatschappij en burgerschap. De lijn beschrijft meerdere keuzes en de wegen naar extra ondersteuning (zie ook het schoolondersteuningsplan) en trainingen. In de driehoeksgesprekken zal groei en ontwikkeling onderwerp van gesprek zijn. Leerlingen voelen zich uitgenodigd om bij verschillende onderdelen zich te presenteren. Dit krijgt niet een vaststaande vorm in een eenvormig verplicht portfolio, omdat dat niet past bij de verschillen tussen leerlingen, maar alle leerlingen bedenken met hun mentor en beslissen voor zichzelf hoe ze hun ontwikkeling vastleggen. De ambitie is om een goede vorm te vinden waarin de leerlingen in alle veiligheid trots kunnen zijn op hun ontwikkeling en hun groei, en waarin ze kunnen reflecteren op de door hen geleverde prestatie.
- We het aanbod en gebruik van burgerschap en welkom in de maatschappij goed kunnen volgen. De activiteitenkalender is een compleet en voor leerlingen toegankelijk document. Alle buiten-de-les-activiteiten staan erin beschreven: van Unesco, Lacadeia, excursies van vakken en jaarlagen, Cultuuraanbod, U-talent, HPG, HPJ, MAS tot MDT, verplicht en keuze.

Consequenties:

- Het streven is om per leerjaar de verhouding tussen klassikale lessen, burgerschap (inclusief verplichte extra curriculaire lessen), persoonlijke ontwikkeling (inclusief mentoraat, driehoeksgesprekken, keuze vaklessen) te definiëren, om zo een optimale ontwikkel- en onderwijssituatie te creëren.
- We monitoren de deelname op horizontale (per jaar laag) en verticale (over de jaar laag heen) deelname. Leerlingen wordt gevraagd of zij aspecten missen in dit domein. Vak clusters houden hun aanbod zelf actueel, om hun vak in de spotlight te zetten. Het is een evenwichtig aanbod, waar ieder vak cluster evenredig aan deelneemt. Zo kunnen alle leerlingen zich oriënteren op hun beroeps- en studiekeuze.
- Actualiseren van sectie-evaluatie/ management-evaluatie. Voor secties zal een aangepaste vorm worden ontwikkeld, in nauw overleg met de secties om hun ontwikkeling te beschrijven en te monitoren.

Van ambitie naar realiteit

Dit schoolplan omvat grote ambities. Het vraagt veel van medewerkers, wat betreft inzet, flexibiliteit, creativiteit en doorzettingsvermogen. Toch denken we dat een deel van de beschreven ambities voor een deel al in de hoofden, in de harten en in de lessen leeft en bestaat. Het belangrijkste is om het in samenhang vorm te geven en onze CGU-identiteit te behouden.

We hebben daarbij rekening te houden met risico's die deze ambities kunnen belemmeren.

Instroom

Grootstedelijk is er een voldoende aanbod voor gymasiaal onderwijs, op de verschillende scholengemeenschappen en op het Utrechts Stedelijk Gymnasium. De coronacrisis van de afgelopen jaren heeft bij de ouders mogelijk de verwachtingen van de onderwijsloopbaan van hun kind bijgesteld, zo merken we dat afgelopen schooljaar er minder druk lag op het gymnasium. Ook is de landelijke politiek met de discussie over kansengelijkheid en brede brugklassen op dit moment een niet verder uitgekristalliseerd onderwerp, waarvan de effecten nog niet te overzien zijn.

Daarnaast heeft het CGU al enkele jaren geen fysieke open dag meer kunnen realiseren, wegens de maatregelen rondom corona, en voor een school waar een leerling de sfeer moet voelen, heeft dat effect op de instroom.

Lerarentekort

Het landelijke lerarentekort heeft voor onze school tot nu toe geen merkbare effecten gehad, we zien in de scholen in de omgeving zeker dat het zeer waarschijnlijk onze school niet voorbij zal gaan in de nabije toekomst.

Ambities rondom Flexroosters

In den lande is er een onderwijsvernieuwing gaande die lijkt op onze wens om het onderwijs meer op maat te maken. De eerste experimenten zijn niet op alle terreinen succesvol, en geven soms bij kiezende ouders een negatieve klank. We willen niet bekend staan als een conservatieve school, maar kennen ons zelf, en weten dat we niet vooraan staan met grootschalige vernieuwingen. Het is belangrijk om een schooleigen koers en vorm te vinden die past bij de doelgroep, zonder dat we mee lijken te doen aan de massale invoering van Flexroosters. Dit vraagt veel denkracht van collega's en gezamenlijk optrekken in de ontwikkeling.

Om het schoolplan in samenhang weer te geven hebben we een visuele weergave van het schoolplan laten maken. Het geeft op een andere manier houvast voor medewerkers en voor leerlingen en ouders over wie we willen zijn, en helpt ons in de gezamenlijkheid het gesprek te voeren over de verdere uitwerking.

Per jaar zal een stappenplan worden vastgesteld, waarin meegenomen telkens de resultaten van de evaluaties, zodat de plan-do-check-act-cyclus goed wordt benut. Daarom is hieronder weliswaar een vierjarenplan geschetst, maar logischerwijs niet in marmer gebeiteld.

Stappenplan voor uitwerking in de tijd

Tabel 3: Stappenplan voor uitwerking in de tijd in het onderwijs, de persoonlijke ontwikkeling, en burgerschap.

Onderwijs	Persoonlijke ontwikkeling	Burgerschap
22-23		
23-24		
24-25		
25-26		

Tabel 4: Stappenplan voor uitwerking in de tijd in het financieel beleid; personeel en organisatie; en de kwaliteitszorg.

Financieel beleid	Personeel en organisatie	Kwaliteitszorg
22-23		
23-24		
24-25		
25-26		

Bijlagen

Bijlage 1 De goede CGU-les

Wat is een goede CGU les?

Wat is onze eigen standaard als het gaat om ons onderwijs? Wanneer is een CGU les 'goed'? Om antwoord te geven op deze vraag, moeten we eerst bepalen *waartoe* ons onderwijs leidt. In het schoolplan (2018-2022) hebben we in onze missie het antwoord op deze vraag als volgt gedefinieerd:

Missie CGU

We bieden voorbereidend wetenschappelijk onderwijs met een breed aanbod. We leiden leerlingen in een sociale omgeving op tot zelfstandige, kritische en betrokken burgers die een constructieve rol kunnen spelen in de samenleving en oog hebben voor wat daar speelt. Daarbij is aandacht voor intellectuele en persoonlijke groei.

Dit is een ambitieuze missie die ons in de dagelijkse praktijk voor een uitdaging stelt. Want: via wat voor soort lessen bereik je deze missie? Tijdens de studiedag van 23 november 2018 hebben we het volgende antwoord geformuleerd.

Een goede CGU les heeft:

1. een goede sfeer
2. een doelgerichte aanpak
3. aandacht voor het leerproces
4. actieve leerlingen

Hieronder worden deze aspecten kort toegelicht.

1. Goede sfeer

In een goede CGU les slaagt de leraar er in om met de leerlingen een 'prettige, informele orde' te scheppen waarin leerlingen zich veilig voelen om fouten te mogen maken, vragen te stellen en kritisch te mogen zijn.

2. Een doelgerichte aanpak

In een goede-CGU les is duidelijk wat de waarde van de les/lesstof is en zijn de *leerdoelen gespecificeerd**. Waar mogelijk wordt de koppeling met de actualiteit of praktijk gelegd.

3. Aandacht voor het leerproces

In een goede CGU-les worden leerlingen aangemoedigd om zelf te reflecteren op het behalen van de leerdoelen en in samenspraak met de docent hierin ook hun eigen pad te bewandelen. *De les biedt ruimte voor de verschillen tussen leerlingen**. Dit betekent ook dat leerlingen gerichte feedback krijgen, zowel op het resultaat als op het proces, waarin hun groei duidelijk te zien is. Formatieve toetsen spelen hierin in toenemende mate een belangrijke rol.

4. Actieve leerlingen

In goede CGU lessen zijn de leerlingen *actief** aan het werk. Leren is immers een werkwoord! De CGU lessen (-reeksen) bieden hiertoe variatie in inhoud en werkvormen. In veel lessen leren leerlingen samen, leren samenwerken is daarbij ook onderwerp van gesprek.

* belangrijke kenmerken uit inspectiekader.

Bijlage 2 Coronaperiode en evaluaties

Leerbehoeften na corona in beeld

Werkwijze van het CGU met betrekking tot het in kaart brengen van de leerbehoeften van leerlingen in brede zin en de interventies die daaraan gekoppeld zijn. Sinds maart 2020 is steeds gewerkt aan het in kaart brengen van de leerbehoeften van iedere individuele leerling. Deze leerbehoeften zijn globaal genomen in drie categorieën in te delen:

1. Vakinhoudelijk;
2. Executieve functies en;
3. Omgaan met sociaal emotionele instabiliteit.

Deze leerbehoeften staan niet los van elkaar, interventies worden ingezet, soms in samenhang of in een wenselijke volgorde. Daarnaast wordt het verzuim gemonitord.

Inventarisatie

Er is op twee niveaus geïnventariseerd, op **individueel niveau** en op **jaarlaagniveau**. Op **individueel niveau** zijn verschillende meetmomenten. De leerling besprekingen in november, april en juli, zoals regulier het geval is, daarnaast worden de klassen om de zes weken doorgenomen met de mentor. De conrectoren nemen wekelijks de klassen door met de ondersteuningscoördinator.

Op **jaarlaagniveau** zijn er de reguliere tevredenheidsonderzoeken, onderzoek naar welbevinden en veiligheid. Naast deze onderzoeken zijn er in het thema corona onderzoeken geweest, om zicht te krijgen op de ervaringen van leerlingen met het online onderwijs. Periodiek wordt onderwijsdeelname en onderwijsvoortgang gemonitord, onder meer met behulp van analysetools bij het LOVS.

Monitoring verzuim

Tijdens de coronaperiode vanaf maart is waar mogelijk vastgehouden aan de reguliere controle op verzuim. De interne werkwijze is hieronder kort weergegeven.

1. Verzuimcoördinatoren maken op maandag een overzicht van absenties.
2. In overleg met conrectoren gaat er een mail naar leerlingen en ouders om de absente uren te verantwoorden.
3. Op donderdag is er overleg met de conrectoren over wat er nog open staat. Er wordt gebeld naar ouders.
4. Voor de lockdown was er een terugkomuur. Nu gaat het aanspreken via persoonlijk of telefonisch contact.
5. Mentoren worden ook op de hoogte gebracht en gaan desgewenst in gesprek over het verzuim.

Er zijn aanpassingen gedaan in de werkwijze, en de registratie. Al in het voorjaar 2020 zijn in Magister twee kolommen aangemaakt, een voor online-participatie en een voor huiswerkattitude. Deze kolommen zijn vanaf 8 maart niet meer van toepassing en onzichtbaar gemaakt voor ouders en leerlingen. De reden hiervoor is dat leerlingen aangaven dat docenten er heel verschillend mee omgingen en dat daardoor de registratie demotiverend werkte. Er is gekozen voor de snelle communicatie met leerlingen en ouders over voortgang en ontwikkeling.

Om de voortgang te monitoren is er een kolom vakvoortgang aangemaakt. De vakdocent noteert (voortschrijdend) een + of een -. Bij een - komt er uitleg in het logboek. Dit is een interne registratie. Het vormt de input voor de mentor, de conrector, de ondersteuningscoördinator.

Tijdens de lockdown voorjaar 2020 werkten we met corona gerelateerde codes, voor klachten, voor corona zelf en voor quarantaine. In de tweede lockdown hebben we dit gewijzigd en inmiddels gebruiken we bij corona de code ziek en kunnen de leerlingen die in quarantaine of met klachten thuis zitten de lessen online volgen.

Hierbij het voorbeeld van zoals in de eerste helft van het schooljaar is geregistreerd door de verzuim coördinatoren middels aantekeningen als er contact is geweest met de leerling over verzuim.

We registreren wanneer leerlingen AN (Absentie reden Niet bekend) zijn. Er wordt door de verzuimcoördinatoren navraag gedaan, om de redenen te achterhalen. Er wordt in dit proces geregistreerd of er sprake is van incidenteel spijbelgedrag, of van uitval met risico op structureel thuiszitten of andere problematiek. Conrectoren en verzuimcoördinatoren hebben regie op de follow up van beide categorieën.

Rapportage op hoofdlijnen 1x in de 2 mnd. Percentages, ziek, AN, leerplicht/Duomeldingen.

Lessen afsluiten door docenten, tweemaandelijks.

Het zicht houden op het te laat komen verloopt ook als regulier. Bij Te laat: volgende dag melden om 7.45 uur. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat dit in ieder geval over de eerste uren van de leerlingen gaat, helaas is er door de tweede tijdelijke locatie meer verkeer tussen de twee locaties noodzakelijk, en dat kan niet altijd in een pauze.

Bijlage 3 Bijeenkomsten voorbereiding schoolplan 2022-2026

3 februari	Studiemiddag	Kaders van het schoolplan geven, terugblik proces en vergezichten
17 februari	100 docenten, ouders, leerlingen	Thema eigenaarschap via WOTS
17 februari	Klankbord ouders	Thema eigenaarschap via de WOTS en dialoog
7 april	Projectgroepen: team,(oud) leerlingen	Leerproces, feedback en evaluatie
8 april	(oud) Leerlingen	Leren en leerproces
7 april	24 Ouders	Terugkoppeling schoolplanproces en dialoog
21 april	Is niet doorgedaan op aangeven van team, wegens vermoeidheid	
2 juni	Team, 32 leden	Lerende organisatie en persoonlijke ontwikkeling/ mentoraat/begeleiding

Bijlage 4: reacties van ouders

Onderstaande onderwerpen zijn opgehaald tijdens de klankbordavonden met ouders.

Regie over leerstof

Op het CGU is er keuzevrijheid, vrijheid in gebondenheid. Er moet genoeg autonomie om actief aan de slag te zijn met leerstof. De leerling maakt gebruik van de structuur en de kennis van school, in een curriculum. Er zijn meerdere manieren om hetzelfde te leren. Te kiezen door de leerling, zodat het ze past. Cijfers passen niet bij regie, feedback past er wel bij, waarbij benoemd wordt wat een leerling al kan. Feedback op waar het in het leerproces over de leerstof nog een extra strategie kan gebruiken, een andere aanpak, naast natuurlijk inhoudelijke uitleg over onduidelijkheden.

Regie over tijd en rooster

Onderbouw heeft meer structuur dan bovenbouw. Voor alle leerlingen is er keuze. Keuzemomenten zijn ook contacten met mentor en docent. Naarmate de leerlingen verder in de bovenbouw komen krijgen ze meer verantwoordelijkheid en regie. Dit is niet in jaarlagensystemen vastgelegd, maar meer op maat als een leerling het aankan.

Er zijn in een week minder vakken, met basisvakken en een keuze voor vakken.

Er is een lesrooster en er zijn zeker projectdagen/ weken.

Reflectief leren

Niet bij alle activiteiten en alle lessen altijd. Vaardigheid leren reflecteren onderdeel van school, vanuit de vraag. Wat heb je nodig. Mentor speelt belangrijke rol in gesprek over meer dan alleen cijfers en werkhouding, ook over ontwikkeling.

Er is veel aandacht in lessen voor samenwerking, die wordt aangeleerd en niet alleen afgerekend. Er is aandacht voor het leerproces van vaardigheden (zoals samenwerken)

Het mentoraat en inrichting op persoonlijke begeleiding

Mentoraat begeleidt naast werkhouding, reflectie ook de persoonlijke ontwikkeling. Er is een portfolio waarin leerlingen verzamelen waar ze goed in zijn, vanaf klas 1, en later de mooie onderdelen zoals bij Nederlands: de studiekeuze gerelateerde reflecties. Mentoraat heeft als uitgangspunt dat er geleerd mag worden, dus leren is geen uitkomst maar een proces.

Eigenaarschap

Mate van eigenaarschap op leren en ontwikkelen verschilt en moet verschillen tussen onder- en bovenbouw. De keuze voor persoonlijk mentoraat is nu al voorbeeld van eigenaarschap.

Mentor is cruciaal voor begeleiding van ontwikkeling. Dit uitgangspunt staat bij iedere mentor voorop. Mentoraat rondom executieve functies versterkt vanaf de brugklas en wordt herhaald, niet voor de hele klas, maar voor wie het nodig heeft.

Laagdrempelig en eigenaarschap

Wij zijn (nu al) een laagdrempelige school, met eigenheid onder docenten, die allen benaderbaar zijn. Daardoor kunnen leerlingen eigenaarschap realiseren. Eigenheid van docenten is voorbeeld voor leerlingen die daardoor ook zichzelf kunnen zijn. Leerlingen voelen zich gezien door docenten.

Wat het CGU kenmerkt volgens ouders

- Authenticiteit van docenten, medewerkers en leerlingen.
- Nieuwsgierigheid blijven we stimuleren.
- Reflectie op ontwikkeling gaat voor cijfermatige resultaten.
- Samen het goede doen met het oog op maatschappelijke doelen.
- Leerlingen leren beslissen over hun leerpad.

Aanbevelingen van ouders

- Authenticiteit van docenten, medewerkers en leerlingen is een groot goed. Laagdrempeligheid. Houd dat vast.
- Zorg voor meer keuzes in leerroutes, leerstrategieën in en buiten lessen.
- Leerlingen in onderbouw leren beslissen over hun leerpad, eigenaarschap, zelfstandigheid.
- Leerlingen in bovenbouw begeleiden in keuzes.
- Nieuwsgierigheid is uitgangspunt, blijven stimuleren.

Bijlage 5 Leerlingen aan het woord over onderwijs, leren en ontwikkelen

Tabel 5: Het schema waarin beelden over onderwijs, leren en ontwikkeling van leerlingen zijn weergegeven.

Onderbouw leerlingen	Bovenbouw leerlingen	Oud-leerlingen
Wat wil je op school leren voor de toekomst?		
Algemene kennis over hoe dingen werken, bv de banken, de zorg. Ontwikkeling voor het leven Omgaan met tegenslag Leren een goede band te leggen Kunnen samenwerken	Omgaan met andere leerlingen, met docenten en met mensen die een machtspositie hebben ten opzichte van jou. Dat kan op school goed door het gebruik van de voornamen. Het versturen van een goede e-mail, het aanspreken in de lessen, het stellen van een vraag. (hoe stel je een vraag) Weet de hulpbronnen te vinden Besef van de volwassen wereld, dat niet iedereen hetzelfde wil en kan. Leren over jezelf in de wereld, je wereldbeeld.	Goede training in verslagen, mondelinge en schriftelijke vaardigheden Studievaardigheden in mentorlessen en later in bovenbouw bij vakken Je eigen leervoorkeuren goed leren kennen Leren CV en sol brieven schrijven. Je eigen bredere skills leren kennen en gebruiken op school.
Wanneer leer je? Waar leer je van?		
Eerst ermee aan het werk gaan en dan pas kun je het leren. Een moeilijke opdracht, waar alles in voorkomt, met een kern van uitleg, en dan beginnen. De rest van de uitleg komt dan later. Zelf actief zijn in de les, bv schrijven, uitleggen, Goede uitleg en ermee oefenen in de les is iets anders dan huiswerk maken. Overzicht over de leerstof in een bepaalde periode overzicht in de tijd, bv boekjes voor latijn. Zelf vragen stellen en jezelf vragen stellen in de les Snel nakijken van formatieve toetsen	Casus, met eerst theorie en dan ermee aan de slag, zoals bij biologie (met name), dus door toepassing. Een goede balans tussen uitleg, opdracht en check of ieder het snapt en verder kan. Interactief in de les met veel toepassingsvragen. Een goede werksfeer in de les Mogen werken buiten het lokaal tijdens de les Stilte in forum en agora Visuele ondersteuning bij uitleg, bv filmpjes, schema's. Niet alleen mondeling.	Gepassioneerde vertellers, gepassioneerde docenten, waar het plezier en enthousiasme voor hun vak van afspatten. Afwisselende lessen, goed voorbereid. Hoge verwachtingen. Grote projecten met veel aspecten, waar je veel aan moet werken met tussentijdse inlevermomenten. Leren over hoe je geheugen werkt, door het expliciet te ondervinden. Les krijgen van je tutor, ouderejaars. Ook voor de tweede klas een hulpmentor! Van en met elkaar in de klas leren

	<i>Keuze bij instructievorm en uitleg.</i> <i>Verschillende vakspecifieke aanpak duidelijk door de vakdocent toegelicht, waarom dit bij het vak hoort.</i> <i>Keuze geven, voor verplichte lessen en extra les. Dan ben je meer gemotiveerd.</i>	<i>Mentorlessen ook in de bovenbouw, over leren, motivatie.</i> <i>Bruggers en tweedeklassers mee naar buiten nemen, curriculum buiten school.</i> <i>Laat leerlingen ook toetsen zien van hogere leerjaren, niet alleen 5^e klas de examens.</i>
Wat is goed uitleggen?		
<i>Als de uitleg en mondeling en visueel is; een filmpje; een PowerPoint; met afwisseling. En dat je weet waar je het terug kunt lezen, als je het niet helemaal direct onthoudt.</i>	<i>Een goed gestructureerd project waarbij je moet (leren) samenwerken.</i>	<i>Onderscheid maken tussen 'learning moment and teaching moment', en de brug tussen die twee bouwen.</i>
Wat helpt niet?		
<i>Telefoons in de les of thuis.</i> <i>Alleen op de laptop zonder duidelijke opdracht.</i> <i>Een PowerPoint overschrijven, of een tekst van het bord.</i> <i>Uitleg en dan ga maar aan het werk zonder terugkoppeling of controle.</i>	<i>Als er geen uitleg is, en je dan alleen opdrachten moet maken.</i> <i>Of alleen uitleg en geen opdrachten om het toe te passen, maar alleen huiswerk.</i> <i>Een uur lang uitleggen, alleen een PowerPoint.</i> <i>Gemiddelde cijfers geven. Als je een drie haalt snap je het nog steeds niet, als je voor een ander onderdeel een 8 haalt, en dus een 6 staat.</i>	<i>Zeggen dat je het voor later nodig hebt.</i> <i>Er zijn heel veel vakken, je kunt slecht focus hebben</i> <i>Te kleine SO voor korte termijn zaken. Die vergeet je.</i>
Wat zijn de optimale momenten om te leren?		
<i>Thuis met een goede planning</i> <i>Stilte in forum of agora</i> <i>Een goede focus hebben, dus niet afhankelijk van een moment.</i> <i>Huiswerkbegeleiding op school zonder vrienden, in kleine groepen.</i>	<i>In bovenbouw meer vakken van je interesse, dat helpt voor focus.</i> <i>Als leerling het nut ziet</i> <i>Als er rust is, bv in een CGU-week een paar dagen geen programma, zodat je tot rust komt en kunt gaan leren.</i> <i>Wat help is zoals bij Nederlands in klas 3. Je mag het zo vaak verkeerd doen. Tot je het kan. Je moet het wel afmaken, of doen. Als je het niet hebt gedaan heb je (nog) onvoldoende.</i>	<i>Een rolmodel in een opdracht</i> <i>Keuzes kunnen maken tijdens en over volgen lessen, lesonderdelen en activiteiten.</i>

	Optimaal moment in de dag in het tweede deel van de ochtend. Zelf aan anderen iets uitleggen.	
Waar moeten we mee aan de slag voor socialisatie?		
Fijn dat je in dezelfde klas blijft dan kun je soc. vaardigheden oefenen en dat durf je dan ook. Samenwerken bijvoorbeeld met z'n vieren vertalen Elkaar helpen met uitleggen Groepsopdracht waarbij je moet afstemmen Leerlingen mengen zodat je alle leerlingen in klas goed kent, moet leren kennen	Buitenschoolse activiteiten. Goede menging van klassen en in de klassen. Pauzetijd langer maken. Lessen kunnen wel korter, dan blijf je fris.	Aandacht voor veilige sfeer, Workshops over onderwerpen om te oefenen (zoals diversiteitworkshop, recent) Buitenschools curriculum helpt om leren echt te maken (sic authentiek, betekenisvol) Regelmatig checken of er in de klas nog een veilige sfeer is. En gedoe bespreekbaar maken, niet alleen door de mentor, ook vakdocenten. Eerder en duidelijker het verenigingsleven uitleggen aan de onderbouw. Nu is de drempel te hoog en er is te weinig sturing en focus op, dat de deuren open gaan en open staan ook voor de onderbouw.
Hoe kun je op school werken aan persoonsvorming?		
Praten over waar je talenten liggen Praten over voorvallen op school, met elkaar Leren aan gespreksregels te houden Verschil tussen leerlingen in ontwikkeling Gesprekken met docenten en oudere leerlingen	Leren over jezelf: ben je een volger of een leider, neem je initiatief Vragenlijsten BOF helpen voor zelfinzicht.	Leren over je persoonlijke motivatie Over hoe je leert, waarom, in individuele gesprekken Aandacht voor mengen van de klassen, omdat door de sociale cohesie soms kansen onbenut blijven. Reality checks doen: de wereld buiten school laten zien en benoemen: hbo en mbo bestaat. In het verenigingsleven kun je je ontwikkelen. Leren ondernemen, niet alleen bij economie. Goede ideeën leren realiseren.
Toetsen in het leerproces		

<i>Nu alleen maar leren voor toetsen, is de enige motivatie om te leren.</i> <i>Formatieve toetsen helpen vlak voor de toets, dan heb je zekerheid.</i> <i>Als je een week ziek bent heb je t extra druk...</i> <i>Te grote toets helpt ook niet.</i> <i>Je zou moeten leren in de les en dat herhalen. Zodat je het onthoudt.</i> <i>Grammatica toepassen toetsen in zinvol, woordjes veel minder.</i> <i>Je moet thuis wel leren voor een toets want daar heb je wel de rust voor.</i>	<i>Oefentoetsen geven je een goed beeld of je er klaar voor bent. Dat kan ook met een lijst met leerdoelen, die je dan checkt. Oefentoetsen zijn een realitycheck en voorkomen (met name in de onderbouw) stress wegens perfectionisme.</i>	
---	--	--